

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Item de eode[m] spiritus sancti iudicio, cum illa apostoli sententia,
uoluntarie enim peccantibus nobis post acceptam notitiam ueritatis iam
non relinquet[ur] hostia pro peccatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

Agnam quidem habet hæc dedicatio domus festiuitatis iocunditatem, sed magnum nihilominus species quæ exinde apparuit, debet incutere timorem, & excitare sollicitudinem. Non enim hic in columbæ specie uidentur se spiritus sanctus exhibuit, sed in specie ignis, super beatos Apostolos ab illa domo processit mittente illo secundum uirtutem uel naturam diuinitatis, quemadmodum dixit ad illos: si autem abieris, mittam eum ad uos. ¶ Quamobrem ergo non in specie columbæ, sed in specie ignis, attendant tantam diuersitatem specierum istarum, scilicet columbæ & ignis, quicumque irreuerenter istam, postquam dedicata est, aspiciere audent domum domini, qualibus ipse dixit. Ideo dico uobis, omne peccatum et blasphemia remittetur hominibus, spiritus autem blasphemie non remittetur. Et quicumque dixerit uerbum contra filium hominis, remittetur ei. Qui autem dixerit contra spiritum sanctum, non remittetur ei neque in hoc seculo neque in futuro. Attendant (inquam) qui eiusmodi sunt, immo quia tales attendere nolunt. Attendamus nos quanta cum ratione tam diuersas species, diuersis temporibus exhibuerit apparens unus & idem spiritus. ¶ Dicendum autem in primis, quid distet inter blasphemiam & spiritum blasphemie: quoniam dixit, blasphemia remittetur, spiritus autem blasphemie non remittetur. Blasphemia tantum, & non etiam spiritus blasphemie est, cum quis ignorans loquitur aliter quam se habet ueritas: uel agit quippiam contra iustitiam, sicut, exempli gratia: Saulus ignorans & errans agebat. Porro spiritus blasphemie est, ubi quispiam sciens & per inuidiam ueritati repugnat: quod peccatum Iudæorum est, & hæreticorum, quos Apostolus uitandos esse denunciat. Hæreticum (inquit) hominem post unam & secundam correptionem deuita, sciens quia subuersus est qui eiusmodi est, & delinquit, cum sit proprio iudicio condemnatus. ¶ Vtriusque ergo reatus discretionem habens spiritus sanctus, non in specie ignis, sed in specie columbæ super dominum IESVM apparuit, ante glorificationem eius: & contra, non in specie columbæ, sed in specie ignis super Apostolos post glorificationem eius. Adhuc enim qui dicebant uerbum contra filium hominis, de ignorantia poterant excusari: & iccirco decebat agere eum uel pati cuncta in spiritu mansuetudinis. Verbi gratia, ut non consentiret discipulis suis, dicentibus: Magister, uis, dicimus, ut descendat ignis de caelo, & consumat eos: Sed diceret, filius hominis non uenit animas perdere, sed saluare. Amplius autem, ut diceret, dum crucifigeretur: Pater, ignosce illis, non enim sciunt quid faciunt.

¶ Item de eodem spiritus sancti iudicio, cum illa Apostoli sententia, uoluntarie enim peccantibus nobis post acceptam notitiam ueritatis, iam non relinquitur hostia pro peccatis.

Caput XV.

Sque illuc patientia & mansuetudo agni, quam columba significauerat circa uos, o ues domus Israel, ad quos missus uenerat, unde & dicebat. Non sum missus nisi ad ues quæ perierant domus Israel. Extunc uobis peccantibus, peccatum uestrum in spiritu blasphemie reputatur, quod neque in hoc seculo neque in futuro remittatur. Iam enim non est uobis hostia, quippe qui bus filius dei, cum esset agnus, in leonem conuersus est, & spiritus sanctus, qui ut columba uisus fuerat, quasi ignis demonstratus est, quia non per ignorantiam delinquitis, sed uoluntarie peccatis subuersi & proprio iudicio condemnati. Hinc est illud Apostoli: Voluntarie enim peccantibus nobis post acceptam notitiam ueritatis, iam non relinquitur pro peccatis hostia. Terribilis autem quædam expectatio iudicii & ignis emulatio, quæ consumptura est aduersarios. ¶ Quod nobis, scilicet natura Iudæis, non relinquitur hostia pro peccatis, si uoluntarie peccamus, id est, si uocem eius audientes, & ex scripturis eum cognoscentes, corda nostra obdurare uoluerimus: Nimirum taliter, ut nec hostia siue sacrificium, nec locus, siue templum remaneat in quo sacrificetur. Sic enim & Danieli præmonstratum fuerat. Occidetur Christus, & non erit eius populus, qui eum negaturus est, & ciuitatem & sanctuarium dissipabit populus cum duce uenturo, subauditur Vespasiano siue Tito, & finis eius uastitas, & post finem belli statuta desolatio. Et deficiet hostia siue sacrificium, & in templo erit abominatio desolationis, & usque ad consummationem & finem perseuerabit desolatio. Ecce quomodo iam non relinquitur hostia pro peccatis uoluntarie peccantibus, id est, dedicationem istam odientibus,

Actu. 2.

Iohan. 16
Aliud blasphemiam, aliud spiritus blasphemie.
Mat. 12.

Quomodo differunt

Actu. 9
1. Tim. 1.
Tim. 3.

Cur spiritus sanctus super Christum in specie columbæ, super Apostolos in specie ignis apparuit.
Luca. 9.

Luca. 23

Mat. 17
Iudei nunc peccant spiritu blasphemie.

Heb. 6

Iudeis nec hostia, nec locus immolandi relinquitur
Danie. 9

& sacrificium unicum, quod in ea celebratur, secundum Euangelicam similitudinem illius senioris fratris, qui sciens intus celebrari conuiuium pro iunioris fratris reuersione, uoluntarie foris stabat, & nolebat introire. ¶ Quæ autem est illa quæ adhuc super est terribilis expectatio iudicij, & ignis æmulatio, quæ consumptura est aduersarios? Non enim sola est illis peccata quam receperunt iam in hoc seculo, cadentes in ore gladij, & in omnes gentes ductica ptuii. Quæ ergo illa est: Ignis (ait ipse dominus) succensus est in furore meo, & ardebit usque ad inferni nouissima. Hæc eadem sententia est duplicis pœnæ in hoc dicto, non remittitur ei neque in hoc seculo neque in futuro. Et iuste, quia non habet excusationem de peccato suo quis, uoluntarie, id est, scienter peccans, & (ut ait Apostolus) filium dei conculcans, & sanguinem testamenti pollutum ducens, & spiritui gratiæ contumeliam faciens.

Lucæ. 15.
Iudiciū seculi
per ignem
Deut. 32
Heb. 6.

¶ Quomodo psallere, & quid psallendo cōfiteri debeamus sanctitatis eius, & quod ipsa memoria missio sit filij dei, dicentis apud Esaiam, antequam fieret, ibi erā, & nunc dominus misit me & spiritus eius.
Caput .XVI.

Psal. 29.
Canticū filioꝝ
resurrectioꝝ.

Agitur quemadmodum dicit (ut supra meminimus) psallite domino sancti eius & cōfitemini mēoriæ sanctitatis eius, cuius psalmi titulus est psalmus canticum in dedicatione domus David: Psallamus concorditer, & confiteamur fideliter, tanquam filij resurrectionis, tanquam sacerdotes & leuitæ huius dedicationis. Quid psallimus, aut quid confitebimur? Quid psallendo & confitendo dicemus? Nunquid hoc solum quod hic audiuimus eum dicentem, exaltabo te domine pater, quoniam suscepisti me, dicentem, pater in manus tuas commendo spiritum meum? Denique hoc & totus fere eiusdem psalmi textus humanitatis siue humanæ naturæ uoces sunt, cuius deus & dñs est, et pater et spiritus sanctus, et ipse qui illam sibi unitatē personæ assumpsit filius. ¶ Alius psallimus et cōfitemur, non aliud sed id ipsum, quod ex ipso accepimus, quod locutus est ipse propheta, lōge antequam in carne nasceretur. Accedite (inquit) ad me et audite, hoc non à principio locutus sum in abscondito, ex tempore antequam fieret ibi eram. Et nunc dominus meus misit me, et spiritus eius. Altissima namque est hæc memoria sanctitatis eius, cui necessario ad salutem nostram cōfiteamur, quia ibi eram (inquit) ex tpe cuiuscunq; meminisse potes, imo & antequam fieret, subauditur cœlū & terra. Præmiserat enim pauloante, manus quoque mea fundauit terrā, & dextera mea mēsa est cœlos, siue ex tēpore cuiuscunq; uidelicet Adæ, Noe, uel Abraham, uel antequam fieret ipse Abraham, uel superioris quispiam, ibi eram, & à principio locutus sum, non in abscondito, sed palam omni mundo, siue in Moyse, siue in Prophetis, imo & superius ad Abraham siue ad Noe. Nihil enim abscondi eorum quæ futura erant, testante Propheta, quia non faciet dominus deus uerbum nisi reuelauerit dominus secretum suum ad seruos suos Prophetas. ¶ Ibi (inquam) eram antequam fieret & nunc dominus deus misit me, & spiritus eius. Dominus (inquam) deus pater misit me: uoluit enim me carnē idue re siue hominē assumere, qui ante secula secundum naturam diuinam generauit me, de uentre matris meæ uocauit me, & iterum in Iordane unxit me, & Euangelizare pauperibus misit me. Et secundum illa prima, & secundum hæc nouissima, psallite domino, ut sitis sancti eius & memoria sanctitatis eius. Solemus basilicas martyrum appellare memorias eorum, pro eo quod ibi psallendo & confitendo memoramus martyria illorum. Bene ergo & hic memoriam sanctitatis domini istam intelligimus domum, cuius dedicationem psallimus iste secundum præsentem titulum, quem supra scripsimus, intendit. ¶ Huic itaque memoriæ sanctitatis domini recte confitemur, dum propter hoc opus memorabile, sanctum dominum prædicamus, laudamus, & benedicimus sanctum dominum patrem qui filium misit, sanctum spiritum eius qui uirginis uterum filio præparauit, sanctum ipsum filium qui in sanctitate sua hominem assumpsit. Et quis nisi uoluntarie peccans, te o beata Trinitas in uerbis istis non intelligit, & nunc dominus misit me & spiritus eius: Non ergo pars illis in dedicatione domus huius, sed foris sunt extra mensuram templi siue regulam fidei, & quamuis Christum confitendo, intus esse uideantur, sicut plerique hæretici foris sunt et cum paganis reputantur iuxta illud: Atrium autem quod foris templum est, et tunc foras, et ne metiaris illud, quoniam datum est gentibus.

Lucæ. 23
Ex tēpore, antequam fieret ibi eram
Esa. 48.
Amos. 3
Esa. 48.
Esa. 49
Psal. 29
Confitemini memoriæ sanctitatis eius.

Bepro